

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING BEHEER EN VERKEER

Datum: 22 november 2017
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 20.00 - 22.10 uur

Aanwezig: dhr. **D.J. van der Meide (voorzitter)**, dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. W. Paulusma (D66), dhr. W.H. Koks (SP), dhr. B. de Greef (SP), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. D.S. Ruddijs (PvdA), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), dhr. J.R. Honkoop (VVD), dhr. W. Spoelstra (VVD), dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. R.J. Lammers (Student en Stad), dhr. T. van Zoelen (PvdD), mw. M.E. Woldhuis (100% Groningen)

De wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen

Afwezig m.k. de raadsleden: dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. G. Kelder (PvdD)

Afwezig m.k.: wethouder dhr. P.S. de Rook

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring

Inspreker: mw. Kiki bij agendapunt B1.

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter

- Opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Wethouder Gijsbertsen:

- Beleidskader wind: dit komt binnen enkele weken naar de raad omdat de provincie haar visie op wind binnenkort zal afronden.

A2. Vaststelling verslagen 11 oktober en 1 november 2017

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijsten 11 oktober en 1 oktober 2017

b. Langetermijnagenda

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- Besluitenlijst 11 oktober: de toezegging van wethouder De Rook over het Stadspark komt op de LTA.
- Besluitenlijst 1 november, vormgeven duurzaamheidsaanpak: er wordt een voorbereidingsgroep gevormd bestaande uit de heren Ubbens, Lammers, Van der Glas en Spoelstra. Op advies van wethouder Gijsbertsen stemt de commissie ermee in ook het voor vandaag geagendeerde onderwerp Energiemonitor en Routekaart onderdeel van de aanpak te maken.
- Zegt dat de IM-lijst is aangepast en dat de LTA binnenkort aangepast gaat worden.

A5. Conformstukken

a. Aanvraag aanvullende middelen variantenanalyse aanpak Oosterhamrikzone

(raadsvoorstel 4 oktober 2017)

Dit voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 29 november 2017.

b. Parkeermaatregelen Tuinwijk, Helpman-Oost, Professorenbuurt-Oost

(raadsvoorstel 12 oktober 2017)

Dhr. Ubbens (CDA):

- Zegt dat de fractie tegen het voorstel is. Het voorstel verdient een betere onderbouwing en een brede discussie in Groningen-Zuid. Dit besluit kan worden genomen na bespreking van de parkeervisie.

Dhr. W. Spoelstra (VVD):

- Sluit zich aan bij de woorden van het CDA.
- Tuinwijk: de bewoners kiezen in meerderheid voor een betaald-parkeren-regime tot 8 uur 's avonds. Spreker vindt het vreemd dat het college deze uitkomst afwijst.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de verklaring van het CDA.

Dit voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 29 november 2017.

c. Kredietaanvraag 2017 overnameabri's en sanisettes

(raadsvoorstel 20 oktober 2017)

Dit voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 29 november 2017.

A6. Ingekomen stukken

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Spreekt zijn waardering uit voor de uitvoering van de motie Liften naar het oosten.

A7. Rondvraag

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Stelt voor als commissie een werkbezoek aan Stadsbeheer te brengen.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie hiermee instemt.

Wethouder Van Keulen:

- Stelt voor samen met de dienst het programma op te stellen.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Diftar: spreker zegt dat in het voorjaar 2018 een excursie naar Enschede wordt georganiseerd.

Wethouder Van Keulen:

- Zegt dat de dienst graag wil meedenken over het programma.

Dhr. Koks (SP):

- Zuidelijke Ringweg: hoe staat het met het versterken van de regionale werkgelegenheid, de asfaltacademie, de social return, het tegengaan van arbeidsuitbuiting, de samenwerking met bewoners in de wijkplatforms? Kan de raad worden geïnformeerd?

De voorzitter:

- Deelt namens wethouder De Rook mee dat de raad in het eerste kwartaal van 2018 nadere informatie ontvangt.

B1. Vervolgtraject Geothermie

(raadsvoorstel 2 november 2017)

+

Openbaarmaking stukken Geothermie

(collegebrief 10 november 2017)

Inspreker mw. Kiki (op persoonlijke titel) is bezorgd over de politieke besluitvorming over geothermie. De raad corrigeert het college te weinig. Spreker noemt verschillende risicovolle projecten.

Dhr. Koks (SP):

- Doet een ordevoorstel: in het Actualiteitendebat van 15 november 2017 heeft de wethouder gezegd dat de seismische risicoanalyse (SRA) niet meer afgewikkeld zal worden. Het huidige raadsvoorstel gaat nog wel uit van het doen van een risicoanalyse. Spreker stelt voor dat er een aangepast raadsvoorstel komt.

Wethouder Gijsbertsen:

- Verkeerde in de veronderstelling dat het aangepaste raadsvoorstel aan de raad was verstuurd. De wethouder leest de passage voor die betrekking heeft op het vervallen van de SRA.

De voorzitter:

- Zegt dat het aangepaste raadsvoorstel aan de commissieleden zal worden uitgedeeld.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Zegt dat de belangrijkste vragen op het gebied van informatievoorziening zijn beantwoord.
- De VVD wil duidelijk hebben welke verwachtingen er bij SodM en WarmteStad waren over elkaars functie in het proces.
- Hoe gaat de gemeente in de toekomst om met SodM in de dubbele rol van adviesgever en toezichtgever?
- In hoeverre is WarmteStad toegerust en kwalitatief sterk genoeg om de rest van het traject te kunnen doen?
- Wat betekent dit voor geothermie in het algemeen?
- Zien het college en de andere fracties het belang van bovenstaande vragen in?
- De fractie steunt het collegevoorstel om de komende drie maanden mogelijke alternatieven voor biomassa te inventariseren en dit terug te koppelen aan de raad.

Dhr. Koks (SP):

- Schetst de gebeurtenissen van de afgelopen maanden. Op 28 september 2017 kwam SodM met een vernietigend advies aan de minister. Er was zware kritiek op de veronderstelde veiligheid in de ondergrond, de betrouwbaarheid van de noodrem en de kwaliteit van WarmteStad.
- Vindt een raadsonderzoek nodig. De jaren voor afgelopen zomer zijn belangrijk. Belangrijke vraag is of het college en de raad hun rol goed hebben uitgevoerd. Verder moeten de volgende vragen aan de orde komen.
- Uit de presentatie van SodM op 28 augustus 2017 blijkt dat SodM wel degelijk normen hanteert. Hoe kan de gemeente zeggen dat dit niet zo is?
- Waarom is niet gereageerd op het verzoek van SodM een risicoanalyse uit te voeren? Dat verzoek werd al in augustus 2016 gedaan.
- Heeft de raad op basis van alle verstrekte informatie wel een goede mening gevormd en daarover weloverwogen besloten?
- Kan het college garanderen dat de bewoners van Selwerd en Paddepoel het voordeel op de energielasten ontvangen dat zij bij het geothermieproject was toegezegd? De SP komt binnenkort met een voorstel om de aanschaf van zonnepanelen te ondersteunen via een gemeentelijke investering.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vraagt zich af hoe de inwoners van de beloofde duurzame warmte worden voorzien.
- Moet WarmteStad wel doorgaan?
- Het lijkt erop dat het college qua informatievoorziening niet veel te verwijten valt. Daarmee is de kous echter niet af. Er moet goed naar de inhoud van de kritiek van SodM worden gekeken.
- Spreker somt de kritiek van SodM op WarmteStad op. Waarom is WarmteStad nog niet op die kritiek ingegaan?
- Het college stelt dat de kritiek van SodM is terug te voeren op de veranderde wereld van geothermie en op communicatieproblemen. De fractie vindt dat dit niet de eindconclusie kan zijn.
- Wat is precies de reden om nu geen risicoanalyse uit te voeren? In hoeverre was WarmteStad deskundig genoeg over de risicoanalyse te oordelen?
- De fractie vraagt zich af of wel doorgegaan moet worden met WarmteStad op de huidige manier. Onderzoek is nodig om het vertrouwen in WarmteStad te herstellen.
- De risicoanalyse: wat is de reden dat er geen risicoanalyse wordt opgesteld?
- De fractie is het eens met het college om naar meerdere duurzame warmtebronnen te kijken.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Vindt een onafhankelijk onderzoek nodig. De inwoners hebben recht op informatie over onder andere het miljoenenverlies.
- De gemeente heeft te snel grote investeringen gedaan. Een groot risico was de ligging naast een aardbevingsgebied.
- De vraag is of biomassa het juiste alternatief is. Er is nog geen vergunning aangevraagd.

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Zegt dat nu sprake is van een negatiever beeld over het project dan na de presentatie door de wethouder op 28 september 2017.
- De informatievoorziening aan de raad lijkt adequaat te zijn geweest. Toch is het vertrouwen voor een deel geschaad. Het college moet de raad volledig meenemen, ook als nieuws minder positief is.
- Het college en de raad hebben de risico's op aardbevingen altijd meegenomen.
- De fractie staat niet afwijzend tegenover een onderzoek en zal het kritisch bekijken. Achteraf beschouwd was meer onderzoek nodig naar de risico's op aardbevingen en hadden de investeringen niet zo snel moeten plaatsvinden.
- Biomassa: kan iets worden gezegd over de aannames en de duurzaamheid?

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Zegt dat de fractie voorstander was en is van geothermie. De fractie kan zich vinden in het standpunt van het college met het project te stoppen.
- De fractie vindt een onderzoek niet echt nodig omdat blijkt dat het college de raad goed heeft geïnformeerd. Als het tot een onderzoek komt, moet dat gericht zijn op de toekomst.
- De fractie staat achter de vragen van de VVD.
- Geothermie moet als mogelijke route open blijven staan. De alternatieven moeten net zo duurzaam zijn.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Zegt dat bij geothermie duurzaamheid en de financiële voordelen belangrijke elementen waren.
- Biomassa is als duurzaam alternatief discutabel. Afvalstoffen zoals snoeiafval zouden hierbij moeten worden meegenomen.
- De risico's hebben altijd vooropgestaan. De stad heeft op geen enkele manier risico's genomen op het punt van aardbevingen. De fractie zegt dat het college de informatievoorziening goed heeft gedaan.
- Sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD wat betreft de richting van het onderzoek.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Is tevreden met het voorliggende raadsvoorstel en met het niet doorgaan van de SRA.
- Kan het college zeggen hoe samen met Energiebeheer Nederland wordt bekeken of geothermie nog een optie is voor de stad?
- Wat zijn de gevolgen van het niet doorgaan van het project voor de klimaatdoelstelling van de stad voor 2035? Hoeveel achterstand is opgelopen?
- Kunnen de huidige klanten van de benodigde warmte worden voorzien?
- Heeft het college naast biomassa nog andere duurzame bronnen op het oog?
- De bijeenkomst op 28 september: de fractie accepteert de antwoorden van het college die tijdens het Actualiteitendebat werden gegeven op het niet informeren van de raad op 28 september over het niet functioneren van het TLS-systeem.
- Het onderzoek: de fractie is voor een onderzoek en sluit zich aan bij de door de VVD geformuleerde uitgangspunten.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Ziet en zag de noodzaak van het transitieproces.
- De veiligheid heeft altijd vooropgestaan. Het college heeft zich daaraan gehouden.
- De rol van SodM is dit jaar veranderd. Gezegd kan worden dat SodM vond dat de eigen deskundigheid en kennis ondermaats was. Na de 'Staat van de Sector' is veel veranderd. De adviserende en toezichhoudende rol zijn te veel vermengd.
- Het onderzoek moet antwoord geven op de vraag hoe het zo mis is kunnen gaan.
- De fractie staat achter het nieuwe raadsvoorstel.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Ziet geen reden te twijfelen aan de uitspraak van het college dat de informatievoorziening adequaat heeft plaatsgevonden.
- Is voor een nader onderzoek om te bekijken hoe een project dat in control was opeens out control was.

- Hoe ziet het college het herstel van de relatie met SodM?
- De veiligheid staat voor de fractie altijd voorop. Dit was inclusief een SRA en een sluitend TLS-systeem.
- Wat verstaat het college onder ‘de lange termijn’ als gekeken wordt naar opties voor geothermie voor de lange termijn?
- Hoe ziet het college de mogelijkheid dat met de nieuwe partner EBN geothermie als optie wel mogelijk blijft?

Mw. Paulusma (D66):

- Zegt dat de opgave op het gebied van duurzaamheid groot blijft.
- De vraag is op welke vragen een eventueel onderzoek antwoord kan geven. De fractie wil antwoord op twee onduidelijkheden.
- Ten eerste: hoe komt het dat het slagingspercentage van ruim 90% naar 12,5% is gegaan? Welke ontwikkelingen in de sector hebben hieraan bijgedragen?
- Ten tweede: wat gaat het college doen om te voorkomen dat zolang wordt doorgegaan met niet-geaccordeerde berichten of communicatie in de wandelgangen? Hoe zal dit worden geborgd en hoe wordt hier permanent contact onderhouden met de commissie?
- Het traject op het gebied van duurzaamheid is belangrijk en de fractie wil dat het college de risico's niet meer alleen draagt door op zoek te gaan naar meer partners onder andere uit het bedrijfsleven.
- De commissie moet tot uit den treure door het college worden meegenomen bij de komende op het gebied van warmtenetten.
- Mogelijk bieden de veranderde wetgeving en de veranderingen binnen de sector nieuwe mogelijkheden tot verduurzaming. Spreker pleit voor een expertmeeting vanwege deze veranderingen. Wellicht biedt dit nieuwe mogelijkheden tot verduurzaming.

Wethouder Gijsbertsen:

- Geeft nogmaals aan dat het college en de raad geothermie als een veilig en duurzaam alternatief voor gas zagen.
- Vindt dat de vraag moet worden beantwoord hoe het kan dat in anderhalf jaar tijd geothermie als waardevolle optie is veranderd in een bediscussieerde optie. Het is belangrijk om te weten wat de toekomst is van geothermie voor deze regio en voor Nederland. Verder is het van belang te weten of de stad te ver op de troepen vooruit heeft gelopen.
- De veranderingen in de wereld van geothermie zijn niet te onderschatten. WarmteStad liep voorop in Nederland omdat het project omvangrijk was.
- De wethouder geeft uitleg over de achtergrond van het verandertraject bij SodM in 2016. Dit was een steun in de rug voor WarmteStad.
- Eind 2016 noemt SodM het versterkingsplan en geeft het aanwijzingen aan operators. Ook werd de nieuwe Mijnbouwwet goedgekeurd. In 2017 verscheen de ‘Staat van de Sector’.
- In september 2017 geeft de minister aan dat er een verbeterplan nodig is voor geothermie evenals een tijdelijk kader voor de door SodM te beoordelen geothermieprojecten. Tevens wordt er gewerkt aan een aanpassing van de Mijnbouwwet om de sector van betere regulering te voorzien.
- Geconstateerd kan worden dat de sector in een paar jaar tijd erg is opgeschaald en geprofessionaliseerd.
- Een ander element is de kennis over geothermie: over zaken zoals veiligheid en TLS-systeem bestaat nog discussie tussen deskundigen.
- Conclusie is dat de ontwikkelingen binnen de sector ingrijpend waren. Omdat de stad koploper was met het eigen geothermieproject, hadden die grote invloed. De stad was bezig tot een grotere veiligheid en een grotere professionalisering te komen.
- De wethouder vindt het feit dat het koploper-zijn consequenties heeft gehad wel een les is om voor de toekomst mee te nemen.
- Het college was verrast over de ‘Staat van de Sector’ omdat daar voor het eerst werd aangegeven dat terughoudendheid geboden was bij het Groningse project en dat al verstrekte vergunningen opnieuw tegen het licht zouden worden gehouden. Het college vond het vreemd dit in de ‘Staat van de Sector’ te moeten lezen. De stad was bezig verder te professionaliseren en om te anticiperen op de nieuwe regelgeving.

- De ontwikkelingen staan niet stil en de sector professionaliseert verder.
- Het college wil onderzoeken onder welke condities geothermie in deze regio haalbaar is.
- Tot nu toe zijn er alleen voorlopige conclusies van SodM. WarmteStad verschilt op bepaalde punten van mening met SodM. Ook de communicatie speelt een rol.
- Tot en met augustus 2017 waren vanuit SodM de criteria en de geofysische normen voor geothermie niet helder. De komende jaren zal daarover verdere discussie plaatsvinden. WarmteStad heeft altijd scherpe randvoorwaarden gehanteerd.
- Een alternatief: de raad ontvangt in december 2017 een brief waarin het college het proces schetst om een keuze te maken voor een andere bron voor warmteproductie. De businesscase verschilt per bron.
- De energielasten van de bewoners: het college hanteert nog steeds de afgesproken kaders. De bewoners zullen een lagere energierekening krijgen.
- Het wegvallen van de SRA heeft als reden dat de allereerste vraag is of geothermie op de lange termijn haalbaar is. Een SRA is daarvoor niet nodig. Tevens is de SRA nogal langdurig.
- De wethouder heeft de overtuiging dat de warmte straks kan worden geleverd en dat de contracten kunnen worden nagekomen.
- De positie van EBN: de EBN heeft veel kennis over duurzame bronnen en over verschillende projecten in Nederland. Het college bekijkt ook of samen met provincies een onderzoek kan worden opgezet. Landelijk vindt een meerjarig onderzoek naar de ondergrond plaats dat ook van invloed zal zijn op het antwoord op de vraag wat in de regio kan.
- Er blijft ook zonder geothermie sprake van een warmteproject. De besparing op gas blijft evenals de betekenis van het project voor het duurzaamheidsdoel voor 2035.
- De wethouder kan zich vinden in het voorstel van D66 voor een expertmeeting of een bijeenkomst in een andere vorm.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.10 uur.